

Приче о Мајци

Текст приредила: Елена Михаленко

Илустровао: Михајло Војновић

Мајчина молитва

Антон Дараскевин

У стара времена на салашу су живели Дарја и Никифор. Њихова породица беше велика. Никифор је имао тројицу браће, која су била висока толико да су могла да дохвате до надстрешнице, као они храстови у околини, а и старци-родитељи су још били у снази. А кад у домаћинству има снаге, има и зараде. А ако је жетва добра, у породици владају мир и слога. Једном речју, Никифор је имао јаку породицу, само што њено главно богатство није била снага, већ син Васиљко. Имао је три године. Дете је било као бајка, душа целе породице, коса му је била црна као угаљ и коврџава, карактер миран и бистар као да је старији од својих година. А гласић као поток у шуми, жив и звонак. Дарја и Никифор су га чували као зеницу ока, јер им је то био син-јединац.

Њихов салаш се налазио покрај самог пута, што се каже, на прометном месту. И премда је пут био колски — нераван и узак, ипак је био пут. Он и вести донесе о ономе што се на белом свету дешава, и памети научи, и шта треба каже. Само што пут нема вредност сам по себи, него зависи од путника. Пут је имао само једну ману — огроман камен на оштрој кривини и то такав да га четворица људи обухватити не могу. Ох, колико је невоље донео! Дешавало се да се зими санке занесу и ударе о овај камен — шине му се преполове. Или лети после кише на колима на том месту искочи осовина и распадне се у парампарчад. А колико се људи овде убогаљило... Покушавали су и да га откотрљају и да га поломе, само што нико није могао. Тако је и стајао покрај пута.

Једном су се на покладе салашари спремили у село на вашар. Никифор је за браћу упрегао младог ждрепца, белог и немирног као мећава, а за родитеље и себе риђана, јаког и тихог да се не јогуни на путу. Отишао је с браћом у кућу да се спрема. Дарја је из сандука извадила мараму осликану дивним шарама и испробала је с бундицом. А мали Васиљко је пришао колима где је код плота снег газио несташни жребац, попео се на санке и повукао узде. Ждребац подиже главу, па крену из дворишта на пут као вихор и полете путем осетивши слободу. Васиљко се ухватио за наслон санки стигао је само да викне.

Дарја је кроз прозор видела како ждребац јури с Васиљком на санкама: «Госпode! Коњ носи дете према камену!» Заборавивши на себе она истрча у двориште, а за њом Никифор и браћа. Он скочи на санке с риђаном и појури по снежном пољу пречицом. Дарја гледа на пут — санке с Васиљком се више и не виде. А Никифоров коњ хитро јури по леденој кори, али упада у сметове. Не, неће стићи пре жрепца! И онда из очаја, због неминовне несреће Дарја повика: «Пресвета Богородице, Мајко Заступнице, помози!...» И сав свој бол и очај, и сав свој живот и биће уткала је у овај крик, па паде на ледену кору.

Ехо је тешко ударио у борове, па је одјекивао читаве две врсте. Никифор није могао да стигне ждрепца који пролете као стрела поред камена и у галопу пређе још пола врсте док се није заглавио у смету. Кад је Никифор дотрчао до санки испоставило се да су читаве. Узео је у наручје уплашеног Васиљка — добро је што се овај чврсто држао за седиште, на њему није било ни огреботине, ни маснице. А после покладе, кад је на пољима почео да се топи снег, указао се и огромни камен са сивим крајем окренутим према путу. Гледају људи, а он је одвојен од пута и преполовљен.

Сви се зачудише. «Каква га је сила померила, ни муња му ништа није могла, ни ватра, а сад се окренуо. Да није Дарја својом несрећом? — говорили су једни. «Није, несрећом се не може померити, — размишљали су други. — То је она својом молитвом камен померила.» «Ма каквом молитвом. Па није имала кад да се помоли,» — нису се слагали први. «Али молитва није у многим речима, — одговарали су други, — она је у њу уткала сву своју снагу и веру, па јој је Пресвета Богородица помогла.»

А камен се ускоро потпуно распао. Људи су однели комаде за своје потребе, само је предање остало да живи.

Драга мама

Ко вас, децо, највише воли,
Ко вас нежно мази,
Ко се увек за вас брине,
Ко вас ноћу пази?
Драга мама.

Ко вас нежно успављује,
Пева песме бајне,
Ко вам бајке казује,
Даје вам играчке сјајне?
Мама златна.

Ако, децо, не слушате
Већ чините несташлуке,
Шта тад често бива?
Ко сузе пролива?
Све она, рођена.

Иван Косјаков

Стара бајка

Потмуло јеца мећава и све претвара у прах
На прозор куца, снажно попут камене стене,
Моје дечје срце стеже врели страх
«Мама, драга, седи, остани крај мене!»

И она се нежно над узглављем повија
Благо ми чело мази и гледа ме у очи
Из речи јој нежност и љубав избија
Док сету и бригу њен говор точи...

Како је лепа! У дрхтавом сјају
Лампе ноћне крај мене стоји мајка мила
Као светли анђео у предивном рају
Само што на леђима нема лака крила!..

Нешто бесконачно кротко сија
У бескрајно милим и драгим цртама,
И гори у осмеху, што ми много прија
И чаробним речима што говори мама...

Семјон Нагсон

Мајци

Спаваћу собу и кандило памтим
Изнад играчака и кревета што пламти
Памтим и мили глас твој:
«Нека те анђео чува, сине мој!»

Ти се крстиш, па ме љубиш,
Кажеш да анђео чува нас,
Вером у срећу срце ми узбудиш...
Памтим, памтим твој глас!

Ноћ добро памтим, постељу меку
И у помрчини кандила
Сенке што на зиду теку
Зар ниси ти анђео била?

Иван Буњин

